

ОСОБЛИВОСТІ НАВЧАННЯ ФІЗИКИ В ОСНОВНІЙ ШКОЛІ ЗА ОНОВЛЕНОЮ ПРОГРАМОЮ

Куриленко Н.В.

Херсонський державний університет

Шкільний курс фізики побудовано за двома логічно завершеними концентрами, зміст яких узгоджується зі структурою середньої загальноосвітньої школи. Перший концентр (7–9 кл.), являє собою логічно завершений базовий курс фізики, який закладає основи фізичного знання. У старшій школі вивчення фізики відбувається залежно від обраного профілю навчання: на рівні стандарту, академічному або профільному.

У 2017-2018 навчальному році в основній школі завершився перехід на навчальні програми, розроблені відповідно до Державного стандарту базової і повної загальної середньої освіти, затвердженого Постановою Кабінету Міністрів України від 23. 11. 2011 р. № 1392 і затверджені наказом Міністерства освіти і науки України № 664 від 06.06.2012 року зі змінами, затвердженими наказом Міністерства освіти і науки України від 29.05.2015 № 585 [1].

У зв'язку з прийняттям Концепції реалізації державної політики у сфері реформування загальної середньої освіти «Нова українська школа» на період до 2029 року в поточному році навчальні програми для 7-9 класів загальноосвітніх навчальних закладів були оновлені [1].

Таким чином, у 2017-2018 навчальному році у 7-9 класах загальноосвітніх навчальних закладів навчання фізики здійснюватиметься за оновленою навчальною програмою, затвердженою наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804 [1].

З метою виявлення змін, що відбулись у новій програмі з фізики, нами було здійснено аналіз програм, рекомендованих МОН за 2012, 2015 та 2017 р. Результати аналізу представлено у таблиці 1.

Таблиця 1

Порівняння структури та змісту програм з фізики для основної школи за 2012, 2015, 2017 р.

Програма, рік затвердження	Змістові лінії	Компетентності	Навчальний матеріал курсу фізики	Очікувані результати
2012 р. [2]	відсутні	<ul style="list-style-type: none"> - ключові (уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька, здоров'язбережувальна); - предметні; - міжпредметні. 	<p><u>7 клас:</u> «Фізика як природнича наука. Пізнання природи», «Механічний рух», «Взаємодія тіл. Сила», «Механічна робота та енергія»</p> <p><u>8 клас:</u> «Теплові явища», «Електричні явища. Електричний струм»</p> <p><u>9 клас:</u> «Магнітні явища», «Світлові явища», «Механічні та електромагнітні хвилі», «Фізика атома та атомного ядра. Фізичні основи атомної енергетики», «Рух і взаємодія. Закони збереження», «Фізика та екологія»</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> <i>Знає й розуміє, уміє, виявляє ставлення й оцінює.</i></p>
2015 р. [3]	відсутні	<ul style="list-style-type: none"> - ключові (уміння вчитися, спілкуватися державною, рідною та іноземними мовами, математична, соціальна, громадянська, загальнокультурна, підприємницька, здоров'язбережувальна); - предметні; - міжпредметні. 	<p><u>7 клас:</u> «Фізика як природнича наука. Пізнання природи», «Механічний рух», «Взаємодія тіл. Сила», «Механічна робота та енергія»</p> <p><u>8 клас:</u> «Теплові явища», «Електричні явища. Електричний струм»</p> <p><u>9 клас:</u> «Магнітні явища», «Світлові явища», «Механічні та електромагнітні хвилі», «Фізика атома та атомного ядра. Фізичні основи атомної енергетики», «Рух і взаємодія. Закони збереження», «Фізика та екологія»</p>	<p><i>Учень/учениця:</i> <i>Знає й розуміє, уміє, виявляє ставлення й оцінює.</i></p>

<p>2017 р. [4]</p>	<p>«Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність»</p>	<ul style="list-style-type: none"> - спілкування державною (і рідною - у разі відмінності) мовами; - спілкування іноземними мовами; - математична компетентність; - основні компетентності у природничих науках і технологіях; - інформаційно-цифрова компетентність; - уміння вчитися впродовж життя; - ініціативність і підприємливість; - соціальна й громадянська компетентності; - обізнаність і самовираження у сфері культури; - екологічна грамотність і здорове життя. 	<p><u>7 клас:</u> «Фізика як природнича наука. Пізнання природи», «Механічний рух», «Взаємодія тіл. Сила», «Механічна робота та енергія»</p> <p><u>8 клас:</u> «Теплові явища», «Електричні явища. Електричний струм»</p> <p><u>9 клас:</u> «Магнітні явища», «Світлові явища», «Механічні та електромагнітні хвилі», «Фізика атома та атомного ядра. Фізичні основи атомної енергетики», «Рух і взаємодія. Закони збереження»</p>	<p>структуровано за трьома компонентами компетентності: знанневим, діяльним і ціннісним</p>
--------------------	---	---	--	---

Як видно з таблиці, в ході оновлення програми:

- змінено акценти у навчанні – від суто предметного до цілісного й системного здобуття базової освіти учнем як основним суб'єктом навчально-пізнавальної діяльності;
- удосконалено застосування компетентнісного підходу до навчання фізики;
- кожен ключову компетентність скорельовано з предметним змістом і навчальними ресурсами для її формування;
- на перше місце в структурі програми поставлено очікувані результати навчально-пізнавальної діяльності учня;
- визначено особливості запровадження наскрізних змістовних ліній «Екологічна безпека та сталий розвиток», «Громадянська відповідальність», «Здоров'я і безпека», «Підприємливість та фінансова грамотність», які відображають провідні соціально й особистісно значущі ідеї, що послідовно розкриваються у процесі навчання й виховання. Наскрізні змістові лінії є засобом інтеграції навчального змісту, оскільки вони спільні для всіх навчальних предметів, і корелюються з ключовими компетентностями. Впровадження наскрізних ліній на уроках фізики забезпечує формування ціннісних і світоглядних орієнтацій учня, що визначають його поведінку в життєвих ситуаціях.

Література:

1. Методичні рекомендації щодо викладання фізики у 2017-2018 навчальному році. / Додаток до листа Міністерства освіти і науки України від 09.08.2017 р. № 1/9-436 / - Режим доступу: [електронний ресурс]. - <http://mon.gov.ua/activity/education/zagalna-serednya/navchalni-programi-5-9-klas-2017.html>
2. Навчальні програми для загальноосвітніх навчальних закладів : Фізика. 7-9 класи. – К. : Видавничий дім «Освіта», 2013. – 32с.
3. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізика 7–9 класи (зі змінами, затвердженими наказом МОН України від 29.05.2015 № 585). / - Режим доступу: [електронний ресурс]. - http://old.mon.gov.ua/ua/activity/education/56/692/educational_programs/1349869088/

4. Навчальна програма для загальноосвітніх навчальних закладів. Фізика 7–9 класи затверджена наказом МОН України від 07.06.2017 р. № 804. / - Режим доступу: [електронний ресурс]. - <http://fastiv-fizika.kiev.sch.in.ua/Files/downloadcenter/fizika-7-9-nova.doc%20%D0%A0%D0%BE%D0%B7%D0%BC%D1%96%D1%80%20%D1%84%D0%B0%D0%B9%D0%BB%D1%83:%20227%20Kb>